

DOLENJEC

List za narodno prosveto in narodno gospodarstvo.

Uredništvo in upravnništvo „DOLENJCA“: Novo mesto (Kandija št. 53) sprejema dopise, oglase in naročnino. — Rokopisi se ne vračajo. — Za oglase primerne cene. Redna izdaja ob sobotah. Stane po pošti 4 krome na leto.

Naročnikom „Dolenjca“!

Dogodki zadnjih časov, v katerih sem kot izdajatelj in urednik lista za ves svoj trud in žrtve žel le črno, da ne rečem najpodlejšo nehvaležnost, so me napotili do sklepa, da z današnjo številko vsaj začasno ustavim nadaljno izdajo „Dolenjca“. Ker nameravam v slučaju popolne opustitve izdati svojčas še eno kot zaključno številko, vzdržujem se za danes vsake nadaljne kritike in sodbe, ter se omejim le na kratko opombo glede morebitne nadaljne izdaje in obračuna naročnine. List se bo nadalje izdal le pogojno, če se za izdajo oglasi: 1. ali zadostno število konsortov, toda ne takih, ki so konsorti samo z besedami in obljubami, marveč ki so za svoje obljube res tudi mož-beseda; 2. ali zadostno število naročnikov in oglasnikov, toda tudi ti naj bodo taki, dane bode treba nazadnje okoli njih loviti in prosjati naročnine oziroma pristojbino za oglase; 3. ali pa zadostno število drugih velikodušnih podpornikov. Ne za eno ali drugo ne silim nikogar, kdor ne pride prostovoljno in iz pravega rodoljubja, ljubši mi je, da ne pride.

Glede naročnine služi v pojasnilo. Kdor celoletnih naročnikov noče čakati do končnega sklepa glede nadaljne izdaje, se lahko zglesi za povrnitev za drugo polletje odpale naročnine, in sicer kdor je svojčas vposlal naročnino v Kamnik, naj se zglesi pri g. A. Slatnar, tiskar v Kamniku, kdor je pa naročnino vplačal uredništvu, naj se zglesi pri uredništvu „Dolenjca“. Blagovoli pa se vsestransko uvaževati, da je bila nizka naročnina proračunjena za najmanj 1000 naročnikov; pri obstoječem nezadostnem številu naročnikov pa je bilo doslej treba izdajatelju glede na to prenizko naročnino pri vsaki številki doplačati občutno vsoto za pokritje tiskovnih in upravnih stroškov. Kdor torej nvažuje vse te za izdajatelja in urednika ogromne žrtve in poleg teh gmotnih žrtev tudi vse njegovo delo in trud, za katerega ne žanje drugega plačila, kakor le nehvaležnost, se mu

izreka tem potom že naprej najtoplejša zahvala. Toda tudi k ti blagodušnosti se ne sili nikogar.

One p. n. naročnike, ki naročnine še niso poravnali, prosim, da to čim preje store. Naslovnikom pa, kateri so list sprejemali brez izrečnega naročila, prepuščam poravnavo glede naročnine popolnoma na prosto voljo.

Obračun vsem onim klevetnikom, ki so se že izpočetka na vse kripnje trudili vgonobiti naš list, si kakor zgorej rečeno, prihranim do zadnje izdaje. Naj javnost tedaj izve, kako „narodna“ je večina tistih naših „narodnjakov“, ki imajo sicer pri vsaki priliki ob polnih časih in polni mizi besedo „slovenski narod“ na jeziku, dejansko pa niso nič manj daleč od „naroda“, kakor zemlja od solnca.

Vam pa cenjeni naročniki, zlasti pa Vam ožji somišljeniki na čelu tistega velikodušnega v srečo in dejanju zares zavednega odličnega narodnjaka, ki je svojčas izdajatelju rodoljubno priskočil na pomoč, ki pa v svoji skromnosti noče biti imenovan. Vam vsem skupaj, ki ste tudi urednika podpirali dejansko in z dobrimi nasveti, ključem že na tem mestu iz dna hvaležnega srca:

Sprejmite udanostno zahvalo
Dal Bog, da vidimo se kmalo!

Franjo Pirc
izdajatelj in urednik „Dolenjca“.

Na Dolenjskem Krasu.

Naš Kranjski Kras je že zdavno vzbujal širše svetovno zanimanje. Le žal pa, da je doslej vobče poznan le Notranjski Kras in tudi tod le okrajši Postojna in Cirknica. Dolenjski Kras pa je splošni javnosti do malih izjem popolnoma nepoznan. Vzrok temu je dejstvo, da je ravno Dolenjski Kras premalo, ponekod sploh še prav nič preiskan. In vendar nudi ravno ta Kras za prirodoznanca, turista in izletnika dovolj hvalevrednega znanstvenega polja in zabavno-mikavnega vžitka.

se bila sama tega pogleda z bala, krenila je po stezici levo v zeliščni vrt in od tam na široko polje. Ostala sta zopet sama. Bila sta tiho, in vendar v ti tišini o kolikoli sta govorila neizražanih besed. „Ali pridete nocoj na naš kres?“ ga je po zopetnem dolgem molku vprašala z negotovim, razburjeno se tresočim glasom. „Ne, Dragica, mene ne bo“, ji odgovori morda s tajnim naglasom, kakor je hotel. „In jutri na izlet v Ljukenško jamo?“ „Tudi jutri na ta izlet me ne bo, ker... ker... no ker me sploh ne bo več semkaj ne danes, ne jutri, in ker me tudi ne bo več ne tukaj ne tam...“

„Ali Franc! Otresite se vendar že enkrat teh groznih Vaših obupnih misli!“ vskliknila je razburjeno bolestno. „Večkrat ste povdarjali, da trdno verujete v Boga in neumrljivost človeške duše; zato mi dovolite resno vpranje: ali je tako malo trdna, tako malenkostna vsa Vaša vera v Vas samega, vera v „Onega“, ki Vam je dal življenje, čez katerega razpolagati ima zopet edino le on pravico? Jeli hočete postati zaradi neznatnega bitja, kakor sem jaz, morilec življenja ki ni Vaše; ali hočete z enim nepremišljenim korakom ugonobiti vso Vašo bodočnost, streti in vničiti vse upe Vaše dobre matere, ki jih trdno zida na Vas kot svoječasno edino podporo; ali hočete pritisniti nad hišo Vaše in moje rodbine za trajne čase

Pretečeni teden ogledali smo si na vabilo g. urednika „Dolenjca“ v družbi novomeških izletnikov zanimivosti Mirnopečke in Globodolske doline. Napotili smo se z Mirne Peči proti Visokemu Vrhu, kjer smo v neznatni razdalji od komaj 2 km² preiskali nič manj nego 4 podzemeljskih jam. Ker so te jame večinoma v „Dolenjcu“ že bile opisane, omenjamo jih le mimogrede. Najprvo smo si ogledali lepo Koprivniško jamo. Škoda le, da je že preveč devastirana in oropana. Kakih 600 korakov dalje severozapadno je velikansko brezdno „Velika Vratanca“ (mi smo ga krstili „Kendatovo brezdno“ ker je bil g. Kenda prvi v njem). Brezdno je 65 — 72 m globoko. Prva globočina znaša 40 m. Od prvih tal pelje potem zopet druga poševna votlina. Kapnikov v tem brezdnu ni. Brezdno je dostopno le po vrvenih lestvicah in le popolnoma večim izurjenim plezalcem. Za navadne izletnike pa se izplača pogled od zgoraj: že vnanja formacija brezdna je jako romantična. Pred nepremišljenim poiskusi priti brez varnostnih odredb v obližje brezdna, nujno svarimo.

Drugo manjše brezdno „Mala Vratanca“ (mi smo jo krstili v Pirčevo jamo) nudi zanimive kapniške tvorbe. Od zgoraj do prvih tal je ravno 20 m globoka, potem pada stopnjevalno do približno 70 morda celo do 90 metrov. V svrhu natančne določitve globočine je treba še zadnji rov natančneje preiskati. Nam je med preiskavo zmanjkalo luči. Oba ta brezdna sta zelo značilna takozvana erozijska brezdna (Eroziionsschächte). Skozi njih teko razni curki vodá, ki se potem zbirajo pod Globodolom, na katerega južnem koncu se potem iztekajo proti Ljukni. Omenjamo naj še „Babjo jamo“ sredi med Pirčevo jamo in Koprivnico. Poleg nekaj zanimivih skupin kapnikov je ta jama zanimiva po izkopninah. Za pridnega preiskovalca dovolj hvaležnega dela.

V nižavi razvrščenih je mnogo takozvanih dolin, ki se popajajo v jeseni in spomladi z vodami; v tem času so take doline slične jezernu z ličnimi prikaznimi, kakor jih vidimo v Cirkniški

PODLISTEK.

23. junija 1906.

Tisti kresni večer... Še dopoldne tistega dne sta sedela Franc in Dragica na klopici pod košato lipo v vrtu. Prestan je bil trenotek, pred katerim je dolgo trepetal... odkril ji je svojo ljubezen... da, še več... z vso resnobo, z vsem ognjem prve mladeniške ljubezni je zaprosil njeno roko. Njo to njegovo odkritje ni iznenadilo. Ali iznenaden je bil Franc nad njenim odgovorom. Torej vse to njuno občevanje naj bi bilo le prijateljstvo, in nič drugega kakor to. — „Če je temu tako, bodite brez skrbi Dragica. Ne bom Vas dalje nadlegoval, ne silil k čustvom, ki jih ne občutite, ne prosil roke, ki je — recite resnico — že oddana. Vem le, da mi je brez Vas nemogoče živeti, in ker mi je to nemogoče, iskal bom pota, ki vodijo v nasprotno stran od življenja...“ Tako je Franc začel govoriti, zbudivši se iz prve omame nepričakovanega udarca. Dalje ni mogel. Čutil je iz globočine srca bučati viharje gorjá, vreti morja solzá. Vtihnili je. Njima nasproti je prihajala njena mama, katera Bog ne daj, da bi kaj zvedela o njunem pogovoru. Morda pa... joj če pogleda njegov razburjeni obraz očesa polna težko pritaženih solza, morda pa vendar... Todaj, kakor bi

pečat sramote, obrekovanja, kletev, sovraštva? In vse to zaradi mene... ker Vas ne morem ne smem ljubiti. Da, ne smem Vas, ne morem Vas ljubiti. Ali to vas ne opravičuje do koraka obupati nad svojim življenjem; nasprotno, če me res tako istinito ljubite, pokažite ravno v tem udarcu, da ste mož jeklen, mož velike duše, ponositega srca. Cvet lepših deklet, Vam nudi širni svet. In dasi bi mi bilo občevanje z Vami, da ni prišlo do tega trenutka, tudi še nadalje, nad vse ljubo, vendar sedaj, ko ste krenili stran s pota prijateljstva, ter se mi približali bližje nego nama najino razmerje dopušča, sedaj dragi prijatelj, želim le v Vašem interesu, da idite od tod, ker si po nepotrebnem vzbujate spominov. Da, svetujem Vam celo resno, idite zopet v daljni širni svet. Z Vašimi talenti in zmožnostmi imate svet odprt pred Vami in v duhu gledam prihajati čas, ko boste na strani ljubeče, cvetoče deklice, kot vobče čislani, slavni mož stopili pred altar Vaše bodoče sreče. Jaz pa bom tukaj v ti dolini, tihi, zaprti hrupu svetovnega toka samevala... brez vsake sreče, sama sredi življenja, kot mrtva, brez upov, brez nad, brez želje, brez hrepenenja... Pozabljena od vsega vnanjega sveta, pozabljena tudi od Vas, ki se tedaj k vesjemu še z zasmehom spominjate mene in trenutka, ko ste mi odkrili Vašo ljubezen. Zato, Franc, čujte me, glavo po konci,

dolini. Tudi v tem oziru bi spreten veščak našel mnogo gradiva ravno v Globodolskem ravanu.

Ravnokotno oziroma navidezno še bolj zanimiva je Mirnopoška ravan, katero namaka potok Temenca. Pri Goriški Vasi se Temenca deli; zapadni tok končava pod Goriškim Vrhom v značilnem požiralniku. Vzhodni rokav, ki je le ob veliki povodnji napolnjen, ima 4 m široko in 2 m globoko strugo in se razprostira do konca doline pod Vrhovom. Struga je čisto suha in izpuhčeva smrad po ribah. Mnogobrojni požiralniki pričajo jasno, da se pri veliki povodnji vsa voda iz te struge združuje z glavnim podzemeljskim tokom, ter da izvira po kake 3 km dolgem podzemeljskem teku pod Lukenjskim gradom pod imenom Prečna.

Glede značaja kraških podzemeljskih vodá si veščaki niso edini. Grund n. pr. je mnenja, da se take vode ne smejo smatrati kot skupne podzemeljske predore predirajoče vode, marveč, da si pod zemljo zgobljajoče se vode potom mnogobrojnih razpok iščejo pota do temeljne vode. Izvir dokler je sploh zmožen leži potem v višini temeljne vode. Ako se dviga temeljna voda, vpliva to dviganje tudi na zgornje vode vsled česar potem nastanejo jezera.

Na podlagi naših preiskav pa smemo le trditi, da imamo tu opraviti le s podzemeljskimi predorastimi vodami, ki so pa le pod močno krašovitem svetu tipične. Tla novomeškega okraja n. pr. nimajo nazunaj skorej nikjer pravega kraškega značaja. Razorani vapnenčasti skladi so namreč pokriti z debelo plastjo humusa. Tako se opazujejo tudi po dolinah veliki, debeli naplavi, v katerih nastanejo požiralniki in se potem zopet izgublajo; toda vedno na enem in istem mestu kot dokaz, da se pod plastjo navala nahaja trajni požiralnik, ki je po svojem zgorajšnjem le nekako markiran. To opazovanje v za temeljito preiskavo nam prekratko odmerjenem času, daje nam povod, k našemu zgorajšnjemu naziranju glede podzemeljskih vodá.

Našim vrlim sotrudnikom srčna zahvala!

Franc Mühlhofer l. r. in **Viljem Martin** l. r.
načelnik član
društva „Hades“ v Trstu.

Križem sveta.

Volilne reforme preobloženi voz je zopet obtičal sredi tira. Soc. demokratje na Dunaju so sklenili vprizoriti splošni tridnevni štrajk kot prvo radikalno sredstvo proti vsakemu nadaljnjemu zavlačanju. Pač prazen strah za vrane, kakoršne so okoli volilne reforme.

Za železniško zvezo z Dalmacijo se je skupno ministrstvo izreklo z vso odločnostjo. Že zdevno čas, da se tudi izpelje!

Zaroti zoper Roosevelta (ameriškega predsednika) so prišli na sled v Washingtonu.

V Rusiji zopet vre. Iz vseh okrajev širne Rusije prihajajo zopet razburljiva poročila o re-

pogled kvišku, kar Vas žali ne glejte, če tudi v tem trenutku ne umejete še razložiti, vendar upajte, da vigred in sreča se Vam zopet vrmeta, in tedaj se spremeni ta tamna noč v svitli dan vse to gorje v veselje in Vašo srečo...

Fran je uvidel, da je zaman vsak up, vsaka nada in brez slovesa je planil liki obstrel žival čez ograjo vrta na cesto in od tod bližnji gozd...

Tisti kresni večer na Pristavi niso kurili običajnega kresa. Takisto je izostal tudi na Tičjem Vrhovi prvič, odkar ljudje pomnijo. In kar se je vsem čudno zdelo, tisti večer je zmanjkalo Matijevega Franceta. Ne doma, ne drugje, nobena živa duša ni vedela kam in kod je zginil...

V tannem gozdu nad okrajno cesti ob kranjsko-štajerski meji se je gnjetla tistega kresnega večera okoli velikega ognja mnogobrojna tolpa domačih ciganov. Nekoliko vstran od ognja je ležalo na umazani rjuhi razgrnjeno truplo vtopljenca. Dočim so stare babnice poizkušale svoje križ-kraže vraže in coprnije nad ognjem, ribali in drgnili so to truplo starejši možki, kakor pač znajo ciganje. Mlajši in pa kopica na pol nagih otrok pa so se sukali okoli vtopljenčeve obleke, in jo kolikor se je dalo — čistili. Brez vrišča in hrupa se seveda ni vršilo ne eno ne drugo. Hkrati pa nastane med vsem tem divjim življenjem in

volucionarnem gibanju po mestih in uporih med kmetiskim prebivalstvom. Upor se širi tudi med vojaštvom. V Sevastopolu so vse vojne ladje razorožene, mornarji so na suhem. Dvema upornima polkoma v Odesi so se pridružili tudi kazaški polki.

Podmorsko železnico bodo zgradili pod Beringovo ožino iz Kamčatke na Alaško. Železnica ki bo zvezala Azijo z Ameriko, bo gotovo največje delo, ki ga je človeški razum izumel na polju moderne tehnike.

Amerikanska ošabnost. Ob času potresne katastrofe v St. Francisco, so priskočile mnoge države blagodušno s svojo podporo in pomoč poškodovancem. Zlasti je pri tem uvaževala vsaka država svoje v Ameriki živeče rojake. Toda mogočni Roosevelt je vse te podpore vze naprej bahato odklonil, češ Amerika sama ima kljub ti nesreči dovolj denarja, in ne potrebuje tuje pomoči. Kakor čujemo iz novejših poročil, je ta odklonitev le sama našopirjena amerikanska ošabnost, kajti prizadeti tujci v St. Francisku se sedaj obračajo z milim prošnjami do svojih rojakov za svojčas — odklonjeno podporo.

Slovinci! vžigajte kresove na predvečer slovanskih aposteljev sv. Cirila in Metoda dne 4. julija.

Domače novice.

Imenovanja in premeščenja. Namestnik drž. pravdnika v Novem mestu g. Al. Kessler je imenovan deželni sodnik svetnikom, ob enem nameščen za Velike Lašče kot predstojnik ondotnega sodišča. Sodni pristav g. Fr. Meditz je premeščen iz Metlike v Kočevje; na njegovo mesto je imenovan dosedanji avskultant g. Fr. Pernuš. Dež. vladni koncipist g. dr. Fr. Vončina v Krškem je imenovan okrajnim komisarjem.

Društvo „Hades“ v Dolenjskih jamah. Vsled posredovanja uredništva „Dolenjca“, je odposlalo Tržaško društvo „Hades“ t. j. društvo za preiskovanje jam svojega prvomestnika c. in kr. poročnika Franz Mühlhofer-ja v spremstvu sočlana g. železničnega uradnika Viljem Martin-a k nam na Dolenjsko v svrhu preiskav v zadnjem času najdenih jam v Mirnopoškem okraju. Oba odlična gosta je sprejel pretečeni petek urednik v spremstvu dveh gospodov iz Novega mesta na Ponikvah, kjer si je novomeška družba do prihoda vlaka ogledala zanimivo okolico Ponikev in lepo ležečo vas Jezero. Vsa družba je potem izstopila na kolodvoru Mirna Peč, od koder se je podala na Visoki Vrh. O vspehu preiskave več na drugem mestu. Na tem mestu šteje si uredništvo „Dolenjca“ v svojo dolžnost, izreči velečislannemu društvu, zlasti zgoraj omenjenema gospodoma izraz svoje najudanostneje zahvale za njuni trud in žrtev. Zahvaljuje se nadalje tudi c. kr. orožniškemu stražmoštru v Mirni Peči g. Adolf Rabiču

gibanjem smrtna tišina. Le iskre so prasketale, in voda v kotlih je vrela in šumela. Vtopljenec je začel dihati...

Drugega dne dopoldne je to cigansko druhal ostavil mlad gosposko oblečen človek, kateremu se je še raz smrtno blede oblišje brala tajna zgodovina vtopljenca, ki ga je bil rešil stari cigan Miha, ki je na večer prignal svojo kljuso napajat na breg dereče vode. In ta tajna zgodovina vtopljenca — čast boji tudi ciganski besedi — je ostala tajna do današnjega dne...

Na praznik sv. Petra in Pavla se je Fran vračal od dolgega pota in prestanega gorja vtrujen mimo Pristave. Bilo je silno vroče popoldne in vesel je bil ko pride do male klopice ob robu senčnatega gozda. Že od daleč opazi belo liso čez naslonjačo. Ko pa pride bližje, zazre na svoje veliko presenečenje preko te lise na lesu zapisano:

Oj vrni se nazaj
Ti sreče moje raj!

Pisava je bila njena in živi vzdih na mrtvem lesu, je bil posvečen njemu — o tem je bil Fran prepričan. In če bi tudi še ne bil, prepričali so ga kmalo, ko je sedel na klop, dve nežni ročici, oklenjeni okrog njegovega vratu. In potem dve ustni, ki sta se združili v prvi, gorki poljub svete, prve ljubezni...

za njegovo prijazno in spretno sodelovanje pri ti kakor tudi vseh dosedanjih ekspedicijah; in končno izreka uredništvo še pristržno priznanje tudi g. Košaku, gostilničarju v Mirni Peči, ki se je zlasti naprama tržaškima gostoma izkazal ne samo kot soliden, postrežen gostilničar, marveč kot pravi vzor gostoljubnega Slovenca. G. trgovcu Hude-tu pa je vsaka dosedanjih ekspedicij zase dolžna posebno zahvalo za blagodušno izposojevanje vrvi in drugih nam izkazanih udobnosti.

Kaj je z Ljudsko knjižnico? Prejeli smo iz Kandije: „Kaj je z ljudsko knjižnico?“ Tako poprašuje Kandija, tako Novomesto, in vsaka živa duša, ki je kedaj kaj čula o ljudski knjižnici v Kandiji. Vse je zaspalo, in kar še ni, pa bo, dokler ne bo Božja previdnost kako drugače prenaradila. Pred vsem bi bilo dobro, da sedanji odbor če ne more, ali če sploh ni zmožen izpolniti v polni meri vsebino društvenih pravil, čim preje poskrbi za odbor, kakršen mora biti pri vsaki „ljudski knjižnici“. Če pa dosedanji odbor niti tega ni zmožen storiti, naj vsaj zaprosi pleskarja, da izbrše na tabliji ime „Ljudska“ knjižnica in na mestu tega dosedaj neopravičeno si prilastujočega imena pusti napisati ime „zasebna“ ali pa „farna“ knjižnica. Na noben način ne bomo pu stili „Ljudske knjižnice“ še dalje v rokah jed nostranskega političnega odbora. Ljudska knjižnica naj bo ljudska, kakor se je ustanovila, kdor pa hoče imeti „farno“ ali „zasebno“ knjižnico, naj si jo ustanovi sam in jo tudi sam uredi po svoji volji.

Olepševalno društvo v Novem mestu. Razna sprehajališča, tako n. pr. v gozdu čez kapiteljski hrib čakajo marljive roke in — peska. Na koncu ob cesti je že 3 tedne drevo ravno čez pot poveznjeno; stvar izgleda, kakor bi bila tam kaka mitnica, ali svet s plankam zabit. Z ozirom na to, da je to v Novem mestu edino društvo, ki vsaj nekoliko služi velikemu programu za povzdigo tujskega prometa, in da je društvo dosedaj res kolikor mu njegove skromne moči dopuščajo, vzorno vršilo svoje vsega priznanja vredno delovanje, je nujno želeli, da društvo zopet dejansko pokaže kaj zna in kaj zamore. — Sploh bi bil že skrajni čas, da se glede povzdiga tukajšnjega prometa tudi v Novem mestu kaj potrebnega ukrene. Po hotelih in gostilnah čakati in čivkati, zabavljati in zmerjati čez slabe čase, pri raznih zborovanjih in shodih delati visokoleteče načrte, ki pa ostanejo vsi le na papirju, zabavljati čez „lističe“ kateri širijo vnemo za zanimivosti naše Dolenjske med širšo javnostjo, pri polnih kozarcih zasmehovati in norce briti iz ljudi, ki bi radi za povzdigo tujskega prometa tudi dejansko kaj storili — skratka same besede brez dela in dejanj ne pomagajo nikomur, škodujejo pa vsem. V izogib nesporazumljenja dostavljamo, da se ta zadnji odstavek ne nanaša direktno na naslov olupševalnega društva, marveč sploh na vse merodajne faktorje, ki imajo oblast in sredstva v rokah, da se tudi

Tri mesece pozneje. Stala sta sredi ceste na križpotju. „Torej to in tu bodi konec Vaše ljubezni, gospica Draga?“ „Da, gospod Gorjenski, in ker ste že hoteli imeti in ravno tukaj bodi konec vsi ti dolgočasni komediji. Razumete, komediji! besedo ljubezni prosim izpnstite; v moji navzočnosti namreč ta beseda ni na svojem mestu. Sploh pa gospod Gorjanski uvažujte, prosim, da se na temu križpotu kjer sedaj še stojiva, za večno ločita najina pota. Menda me razumete, in če ne, mi je žal, toda zdravo!“

Minilo je 8 let po tem dogodku.

Netka in Fran sta bila zaročena. Netka je bila znana kot najlepše, najduhoviteje dekle po celem trgu in tudi izven trga širom po Gorenjski. Njen ženin Fran pa je slovel na dobrem in slabem glasu, da je širom sveta znani oboževanec nežnega spola. Nekateri so ga sodili kot navadnega lahkovživčeka, drugi so zopet trdili, da si med nebromjem svojih znank in prijateljic išče le bogate partije, in le ožji njegovi znanci so hoteli vedeti, da je vse to njegovo nenavadno življenje in življenje le zaobljubljena osvete nad ženskim spolom, ker še vedno ne more pozabiti prevare v njegovi prvi ljubezni. To so bile le govorice — sicer javna tajnost, vendar njemu nasproti so se prikrivale, kolikor se je sploh dalo prikrivati. Gotovo je bilo le eno, namreč, da se je ves trg

pri nas resneje začnemo brigati za širše delovanje za povzdigo ptujskega prometa.

Nogo si je zlomil tukajšnji mesar g. Al. Mežnaršič, ko se je peljal z bicikljom s sejma s Črmošnjic. Pripeljali so ga v tukajšnjo bolnico usmiljenih bratov.

Povozil. Florijanu Mahaku iz Tomaževe vasi so se p. pondeljek splašili konji, ki so pri tem nevarno povozili 6letno Nežiko in 3letno Francko Dule iz Strjane. Posebno poškodovana je mlajša deklica Francka, ki je ob prevozu v mesto kri bljuvala iz sebe.

Razne novice.

En dan 6 jam, 6 fara. (Konec.) Iz Ajdovske jame nas je vodil gosp. Hudé trgovec iz Mirne Peči preko Slemena vinogradov nad Hmeljiščem na mejo Trebelske fare. Šli smo čez „Okno“ pod katerim je mrzel studenec, „Babjo dolino“, „Požeru“, kdor ne verjame naj gre sam ogledat — potem mimo „Škrlakove luže“, kjer je sloveči kranjski zgodovinar gospod Pečnik izkopaval v rimskih gomilah junaške kosti starih Keltov — tako se mogoče napačno zatrjuje — in kar pa je čisto brez vsakega dvoma gotovo, gosp. Hude ima tam blizo izborne vinograde, izborni vinski hram in posebno izborna vinsko kapljico. Tudi za abstinence je dobro skrbljeno; blizo je vrlo brihki studenček, katerega „žlahtne kapljice“ so mi iz „Nežne“ roke goloroke gorske vile prav iz srca prijale. Pozno na večer smo se vračali mimo St. Jurja, kjer smo občudovali skalnate velikane našega Krasa, pa kolodvor Mirna Peč. Na razpotju me je gosp. Hude resno, hudomušno opozoril: „Ne pozabite, da ste danes videli 6 jam, prešli 6 fará in na vse zadnje še lezli čez „Okno“, pod katerim je studenec, „Babjo dolino“, „Požeru“! — Kakor vidite, jaz tega nisem pozabil.

Evidenca živine na Novomeških sejmovih. Ne samo po vseh večjih mestih drugod, tudi pri nas na Dolenjskem se v manjših mestih in vaseh ob sejmovih lahko dožene natančno število na sejem prignane živine. Tako izvemo n. pr. da je bilo na zadnji Črnomaljski sejem prignanih 504 prašičev in 1686 glav goveje živine. Opravičeni vprašamo: Zakaj bi ne bila tudi v Novem mestu mogoča taka evidenca? Služila bi le v reklamo našim sejmovom in živinorejcem.

C. kr. avskultant na zatožni klopi. Kakor čujemo, ima zadeva, katero smo zadnjič omenjali zopet drug obraz. Gospodje iz sodišča poslali so v Čitalnico po „Dolenjca“. Kaj so v njem posebnega iskali, tega ne vemo; vemo le, da kaj posebnega mogoče šele pride in takrat — na to gospode opozarjamo — se dobi „Dolenjec“ kakor doslej vselej v trgovini knjigoveza g. Kosa.

Izgubil se je širok črn pas iz Moiré svile na potu od Portejeve hoste čez Irško sedlo nad Drsko. Pošten najditelj dobi pri uredništvu zasluženo plačilo. Opozarjamo tudi sl. policijsko oblast, da se vse kar se na ti poti izgubi, se navadno

nikdar nazaj ne dobi. Ne bo škodilo, če se gnezdo takih tičev malo preišče.

Pettau-Budapešt-Rudolfswert. Poštav Ptuj je jako brihtna. Dopisnico naslovljeno na neko tvrdo v Novem mestu (Rudolfswert) pošlje v Budimpešto. Madžari so bili tako galantni in so najbrže poštne uradu v Ptujem povedali, da leži „Rudolfswert“ na Dolenjskem in ne Budimpešti. Dopisnica namreč je prišla s primerno zamudo konečno le v Novomestu ob Krki, kjer so te dni postavili novo kopalnišče pod svinjskim sejmiščem.

Policijsko sanitarno oblast v Novem mestu opozarjamo, da ako neče poslovati in uvaževati pritožbe, kakor jo je pred kratkim vložila neka odlična oseba glede policijsko-zdravstvenih nedostatkov v neki hiši na glavnem trgu, poskrbeli bomo mi, da se v tem oziru ne bo več tako po domače postopalo, kakor se je doslej. Če hočeš — Novomesto — biti res napredno tudi v dejanju, kakor si v besedah, ravnaj se po geslu:

Čistost in snaga
in smeti izpred praga!

Nove jame: Veliko nova se je našla v Ambrusu; preišče se temeljito ta teden. V okolici Mirne Peči: „Zgonuška jama“, „Risovnica“, Ajdovska Hiša (pri Jezeru), Gabrovčeva jama in jama nad Ljukno. Zanimivo je tudi brezno „na Jamah“ blizo Lakomnic (Šmihelska fara). Vse te jame se preiščejo do prihodnje izdaje.

Kresovi na kresni večer so bili tudi letos zastopani v častnem številu. Eden največjih je bil na grajskem posestvu v Srebrnicah, drugi vrh Lavntenisa na Drski; po kapiteljskem hribu in pri Rogovem logu pa so sikale velike blesteče kače umetalnega ognja. Pričakujemo, da bo še več kresov v čast sv. Cirila in Metoda!

V Šmarješke Toplice! Kdor potrebuje cenó zdravilno kopelj, kar v Toplice... kdor ljubi krasno romantično prirodo, kar v Šmarješko prekrasno dolino... in kdor za svoje počitnice ne bi prerad in preveč zapravil, kar v Šmarjeto, ali Šmarješko okolico! Kdor pa se posebno zanima za posebne zgodovinske spomenike, prirodznanske zaklade, in za posebno divne kraje te okolice, nam je dobro došel k nadaljevanju naše že zapričete preiskave cele te okolice. Ob ugodnem vremenu in če ne bo drugih nujnih zadržkov, se preiskovanje nadaljuje sredi bodočega tedna. Več uredništvo.

Kustočno slavje v Ljubljani. Dne 24. jun. se je vršila na čast našim slavnim junakom iz vroče bitke pri Kustoci z dne 24. jan. 1866 slavnost, in sicer na način, kakor ga ti naši slovenski junaki niso zaslužili in ne pričakovali... na način, ki nam v ognju ogorčenja vzvalovi kri v našem še vedno vojaško-burnem srcu... morda bi se spozabili, zato omenjam le, da so se slavja vdeležili iz Novega mesta g. g.: Arh. Kušljan (Kandija), Možina, Moravc in Penca (Težka Voda). V ostalem naredimo raje le —

čudom začudil, ko je komisarjeva Netka prvič nastopila v njegovem spremstvu kot njegova oficijelna nevesta. Res je, bogata ni bila, ali zato pa deklet, oja zauber deklet! Vse je z napetostjo čakalo, kako se bo ta roman završil. In roman se je završil na kresni večer, romantično, kakor se je romantično pričel pred letom dni na kresni večer. Poroka je bila določena na praznik sv. Petra in Pavla. Na kresni večer pa, — tako sta se zaročenca dogovorila — poslovita se vsak v svoji družbi od samskega stanu. — Na sv. Joštu so planinci praznovali veliko kresno veselico. Tudi Netka je prišla s svojo družbo in se ves večer izborno zabavala. Fran pa je bil nekam čudno zamišljen in nikjer ni imel pravega obstanka. Pozno v noč ko so kresovi širom že umirali v zadnjih pojemih bledeh isker je slonel ob stebri velikega križa tam na parobku gore. Mesec je ravnokar zasinil iznad vršacev Dolenjskega gričevja. Čarobno so zabletele v milini njegovih žarkov snežne kupole mogočnega Triglava. Fran je otožno zrl v ta nočni prizor in se globoko zamislil. Daleč doli v osrčje Dolenjske so plavale njegove otožne misli in obstale tam nad Pristavo sredi samotne poljane. In zazdelo se mu je, da čuje preko gorskih trav šusteti venček napozabnih besed njegove prve ljubezni — Dragice s Pristave. „Cvet lepših deklet, Vam nudi širni svet“,

„in v duhu vidim prihajati čas, ko bode na strani ljubeče, cvetoče deklice kot vobče čislani slavni mož stopili pred altar Vaše bodoče sreče...“ „Jaz pa bom v ti tih dolini zapuščena samevala brez upov, brez želja — brez hrepenenja...“ In v duhu je vzrl napis na klopi v gozdu: „oj vrni se nazaj, ti sreče moje raj!“... Oj zakaj moram in morem še vedno misliti na Te Dragica. In to ravno sedaj pred duri tiste sreče, katero si mi pred leti sama prorokovala!... Ssst! Ni to glas njegove zaročenke? Da, ona je, in ni sama. Njegov znanc davčni pristav Janko stoji ob njeni strani. Brezdvomno si imata mnogo povedati, kajti stojita kakor priraščena ob robu pod cerkvijo. Še le čez dolgo časa se pomikata naprej po poti proti Javorniku. Prišla sta ravno pod križ, kjer je stal Fran kakor besen lev. V roki je krčevito držal samokres in že je bil storjen v njegovi mračni duši grozopien sklep... ali naenkrat se premisli, vtakne samokres v žep, pljune zaničljivo proti parčku tam doli pred njim in izginil je doli v mračni, temni les... Tisti praznik sv. Petra in Pavla ni bilo v trgu K... tolikanj pričakovane poroke. Zato pa se je drugo leto na ravno tisti dan trlo mnogobrojnega občinstva pred frančiškansko cerkvijo v Ljubljani. Netka in — Janko, novoporočenca sta bila predmet mnogobrojnim govoricam in zijaalom... Ko so se vračali na večer

Slov. planinsko društvo je zaznamovalo pot k slapovom Ribnice v Sredni Vasi. Iz Sredne Vasi pot na visoko Rudnico. Krasen razgled na Plažu se je prekrstil v „Stritarjev razglednik“. Želeti bi bilo, da Slov. plan. društvo sploh obrača nekoliko večje pozornosti tudi naši lepi Dolenjski!

Prvi turisti na Triglavu. Planinska voditeljca Jelar iz Fužine in Jelar iz Ribičevega laza sta bila v spremstvu nekega Čeha letos prva na Triglavu. Za njim je prišlo 5 turistov z Goriškega. Na Triglavu je še veliko snega, da niti Aljaževega stolpa niso mogli dobiti.

Letošnje vojaške vaje se vrše med Kočevjem in Ribnico.

Desetletnica ljubljanskega župana. Gosp. Ivan Hribar, župan deželnega glavnega mesta Ljubljana, je praznoval pretečeni teden desetletnico svojega županovanja.

Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand pride 16. julija k otvoritvi nove karavanske železnice na Gorenjsko. Želeti je, da ob vsi progih vihrajo slovenske trobojnice in da se nadvojvodo pozdravlja v pristni slovenščini.

Nemško-Čehi in razstava. Nemški Čehi ali morda še boljše Češki Nemci so priredili veliko razstavo v Libercu, kamor se je tudi naš cesar odpeljal s svojimi ministri.

Brat in sestra, kot ženin in nevesta. 18. t. m. se je v Ljubljani poročila gđc. Leopoldina Podkrajšek z generalnim tajnikom avstrogrskega konzulata v Jafi g. Maksom Venko. Ker pa je bil ženin zadržan osebno priti k poroki, ga je nadomestoval pri poroki brat neveste, gosp. Fr. Podkrajšek, oficijal južne železnice. To je poseben izjemen slučaj nazivan „per procuratorem“ za kar je treba dovoljenja iz Rima in ministrstva.

Strelna bje letos prav posebno pogostoma, ponekod kar cele gruče ljudi. Pri nevihti 18. t. m. je strelna ubila na senožeti pri Iški Loki 71letnega Kraljiča ko je nakladal seno. Dne 17. pa je treščilo v podružnično cerkev na Gradišču fara Željmlje. Razčesala je ostrešje, na več krajih prebila zid, in naposled vrgla dečka, ki je zvonil „hudo uro“. Dečka so zopet spravili k življenju. Dne 19. t. m. je treščilo v Vevčah v 49letno ženo Franciško Šešek, ki se je vračala v družbi več žensk s polja domu. Šešek je bila takoj mrtva, 4 druge ženske je pa le puh strele omamil. Na Karolinski cesti v Ljubljani pa je ob tistem času strelna udarila v 37letnega Jože Habiča in njegovega tovariša, ki sta se vračala od mrve domu. Habič je takoj umrl, njegov tovariš je bil le omamljen.

Odvedenje in kupčije z deklicami. V zadnjih dveh štev. smo videli, koliko so si prizadejali nekateri gospodje Novomeškega sodišča, da bi spravili povsem nedolžno ubogo žensko — morda najrajši na vislice — le zaradi tega, ker je iz usmiljenja odvedla svojo mjažo sestro sebi na dom, ter jo rešila srovega in nečloveškega ravnjanja od strani lastnih staršev. Ob tistem času

tistega dne pastirji preko grebenov Rožice nazaj na svoje staje, so našli po sledovih krvi opozorjeni v neki grabi na pol razbito truplo tujega turista. Vzeli so ga seboj in ko so mu izprali nebroj ran po životu in mu vlili v trdo sklenjena usta močnega vina, se je ponesrečenec zopet vzbudil iz težke omame... Ko sem prišel čez teden dni mimo dotičnih staj si popraševati, če niso videli v tem času tako oblečenega človeka, sem izvedel, da je ponesrečeni turist tisti, katerega jaz iščem; toda nekoliko okrevan — tako so mi ti dobri ljudje rekli — je gospod odšel doli proti Rožni dolini. Danes je tega že 5 let. O Franu ni bilo ne duha ne sluha. Kako sem bil začuden, ko pridem nocoj pozno v noč s potovanjem domu, pa dobim na mizi njegovo pismo. Med drugim mi piše: „Dragi! Zapuščam svojo nevhaležno domovino in ko se ti diviš nad čarom bajnega kresnega večera, odpotujem jaz v daljno tujino. Sporoči „nji“ tam v dolini tih, moj zadnji pozdrav in blagoslov, kakor pozdravlja in blagoslavlja le umirajoči svojo prvo in zadnjo ljubeze.“

Stojim na Tičjem Vrhu. In ko zaplapola tam sredi pristave eden največjih in najlepših kresov in ko se zasvetlika tam zadaj čez okno luči svitli žar, izpolnim prijateljevo željo kot zadnji spomin na tisti kresni večer. R. Planinc.

— za naše pravosodje nesreča ali sreča je tako hotela — pa so prišli na Dunaju na sled najnesramnejši, najpodlejši kupčiji z deklicami. Neka gospa, imajoča krasno 14letno hčerko je bila v hudih denarnih stiskah. To je zvedela neka „prekupiljevalka“ (Nemec rabi izraz Kupplerin) in ponudila omenjeni revni 2000 kron za njeno hčerko. Gospa pa, dasiravno v stiski, je ogrčeno zavrgla nesramni Judežev denar in celo stvar naznanila sodišču. In tu je prišlo na dan, da so bili v to umazano kupčijo vpleteni tudi bogati lenuhi „aristokratje“ imenovani, katere so razni agentje in kar je še škandaloznejše, poleg že omenjene, tudi še razne druge ženske, preskrbovale z živim človeškim mesom nedolžnih deklet. In sodišče? Obsojilo je dve osebi le na osem dni zapora, brez vseh porotnikov in brez vsega 2mesečnega preiskovalnega zapora. Če se ob enem še spominjamo vnebovpijočega skandala, ki se je svoj čas leto za letom dogajal v nesramni hiši zvonarskih ulic v Ljubljani, pred očmi in kontrolo „poklicanih oblastvenih organov“ se nehoté spominjamo nemškega pregovora: Die kleinen lässt man hängen, die Grossen lässt man laufen.

Železniški most se je podrl na Reki pri mornariški akademiji.

Povodnji in uime. Južno-Češka je v zadnjem času veliko trpela vsled velikanske povodnji. 18. t. m. se je blizu Prage — nad krajino Sazave — vtrgal oblak. Nastala je velika povodenj, ki je preplavila cele občine, pokončala polja in vrtove, porušila 37 hiš in zahtevala 21 človeških žrtev. V Konopištu je voda popolnoma vničila prekrasni park nadvojvode Franc Ferdinanda. Voda je vzela tudi več mostov in razjedala mnogo železniških prog. Tudi v Bosni so imeli veliko povodenj. Na glavni progi železnice Sarajevo-Brod je bil do odteka vode promet ustavljen. Nad Temišvarom se je utrgal oblak. Voda se je razlila naglo po celem mestu, podrla dve hiši; v vodi sta utonila dva otroka. Nad mestom Brajla (Rumunija) se je vtrgal oblak, vsled česar je voda preplavila celo mesto tako, da so se ljudje morali voziti po čolnih. V Songuldak-u (pri Črnem morju) je vsled hudega deževja nastala povodenj, ki je razrušila mnogo hiš in mostov ter eno cerkev. Vsi premogokopi so pod vodo. Okoli 40 oseb, med temi največ premogokopov, je vtonilo. V Veroni je bil 25. t. m. strašen organ, ki je povzročil mnogo škode na polju in poslopih. Na Solnograškem so 24. t. m. hudi nalivi opustošili mnogo polja.

Na južni Tirolski se je v kratkem času potres dvakrat ponovil. Prvi je bil v obližju Strupezo drugega dne po našem in sicer ob pol 12. uri po noči dva močna sunka eden za drugim. Tretji se je obnovil kratko pred polnočjo. V noči 20. t. m. se je zopet obnovilo na istih krajih valovito 12 sekund trajajoče močno potresno gibanje od juga proti severu. Opozorjam, da sem na ta potres že ob 6. uri zvečer opozoril nekega gospoda z mojega opazovanja domu grede.

Dolina pri Trstu. 21. junija 1906. Hvala Bogu, do danes se je prijavilo toliko naročnikov, da bo mogel izhajati moj časopis „Domači zdravnik“ od 10. julija t. l. redno, mesečno v zveskih 16 strani. Sprejemam tudi oglase za platnice po nizki ceni. Prvo številko razpošiljam vsakemu, ki jo zahteva, na ogled. Cena je samo 2 K za celo leto. Prosim moje pristaše, da me podpirajo. Zdravo telo, najboljšo blago, Naše zdravnišče se bo odprlo sredi julija t. l. Tukaj je krasno, kakor malo kje na svetu. Morski zrak, planinski zrak, sadje, grozdje in naša domovina. Imamo že sedaj gostov iz Oggerskega, Sedmogradja itd., ki se začasno polivajo v moji hiši.

J. Okič, ravnatelj.

Zadnji potresi. Tudi to pot nismo dolgo čakali na uresničenje naše potresne prognoze. Dne 16. ob 12'18 min pop. se je pojavil prvi potresni sunek, ki se je na raznih krajih različno občutil. V Ljubljani je n. pr. bil tako močan, kakor ga že ni bilo od leta 1897. Tudi v Višnji Gori se je močno občutil. V Grosupljem so ga čutili sprevodniki na železniških vozeh pri prepregi vlakov. V Novem mestu so ga morda občutile le 4 hiše. Mnogo ljudi se je še le potem spomnilo nanj, ko soprihajale prve vesti od potnikov iz Ljubljane. Bolj čutil se je na jugoza-

padnih krajih novomeške okolice, in tudi tod le po krajih na votlih Kraških in mehkih močvirnih tleh. Kakor mi poroča g. dr. Mohorovičič, ravnatelj meteorološkega zavoda v Zagrebu, se je potres tudi tam občutil in sicer 12'17 m 55 sek. z maksimum (višek sunka) 12'18 m 14 in konec 12 pa 20 m. Na Ljubljanski potresnici se je občutil ravno eno minuto. Potres so občutile potresnice tudi v Trstu, Pulju in Padovi. Potresni sunk je prišel od vzh. sev. vzhoda in šel proti jugu. Dasiravno se potresni sunk ni povsod opazil, vendar je gotovo, da se je razširil po celi Kranjski, južni Štajerski, Koroški in Hrvaškem. Potres je bil lokalnega značaja.

Schemacha (v Rusiji) dne 23. jun. kratek močen potresni sunek. Na Dunaju dne 29. je zaznamovala centralna opazovalnica ob 12'28 pop. do 1'3 pop. do 15.000 km oddaljeno potresno delovanje. Oba potresa sta se tudi pri nas le na lahko občutila.

Pinzolo (južno Tirolsko) dne 24. jun. trije močni sunki, zemlja je na več krajih razpokala. Črnomelj dne 25. ob 9. zveč. in 26. okrog 3. ure zjutraj. Novo mesto in okolica od 25.—27. večkratna lahka vibracija tal. Posebno občutna 26. ob 4'10 pop.

To in ono.

Nova iznajdba. Po prvotnem načrtu potresnega opazovalca se pri tukajšnji urarski tvrdki g. Alojzija Rajca izdeluje za vsakega laika lahko umljivi in vporabni aparat za potresno opazovanje. Vsa priprava je, kadar bode dogotovljena, prav jednostavna; kadar bo preizkušena, se lahko vidi pri urednistvu „Dolenjca“.

Najstarejši vojak? vsaj pri nas na Dolenjskem je skorej gotovo naš stari znanec Florijan Kotar, rojen 2. marca 1819 v Baltovaški fari sedaj bivajoč v Kandiji „pred mostom“ pod „Čebelarjevo“ gostilno. Kotar, ki je še vedno čvrst in posebno priden pri žaganju drv, je bil že 1840 vojak, l. 1848 v vojski, l. 1852. pa je zopet zamenjal vojaško suknjo s svojo „civil bonduro“. Služil je pri domačem polku št. 17., takrat imenovan „Princ Hohenlohe Langenburg“. Njegov stotnik se je pisal Rülling, služil pa je 12 let, 1 mesec in 24 dni. Želeti je, da bi se županstvo v Kandiji resno za to zanimalo, da dobi ta zaslužni junak-vojak primerno starostno podporo.

Praznik sv. Petra in Pavla. Sv. Petrus (skala) pravzaprav Simon, sin Jonata, brat Andreja, je bil ribič v Kapernaumu, naslednik Kristusa, je oznanjal Kristusov nauk po Mali Aziji in Rimu, kjer je po 25 letnem pastirovanju kot prvi škof (papež) umrl na križu z doli obrnjeno glavo. Bil je oženjen. Njegov praznik se izven 29. junija obhaja 18. jan., sv. Petra stol v spomin na začetek sv. stolice v Rimu, drugi praznik 1. avg., vezi sv. Petra, v spomin, ko je bil prvič v ječi v Jeruzalemu. — Sv. Pavel (prvotno Savel) eden največjih ajdovskih aposteljev. Rojen v 3. letu po K., sin judovskih starišev, spočetka krut preganjalec Kristijanov, njegovo čudovito spreobrnjenje pri Damasku l. 37. Ko se je 3 leta marljivo pripravil za aposteljsko delo, je napravil 3 večja misijonska potovanja. Leta 59. je bil v Jeruzalemu vjet in do l. 61. v ječi v Cezareji, od tod so ga prignali v Rim, kjer je bil usmrčen dne 29. junija.

Potresno opazovanje. 15. junija, magnetnica ves dan v izrednem nemirju, značilni potresni predznaki.

15. junija, magnetnica okrog opoldne v posebno jakem nemirju, predznaki kakor 16.

17. junija, magnetnica pop. izstopila v trajno nemirje, ob 11. uri dopoldne se je opazoval okrog solnca velik kolobar mavričaste barve. Kolobar se je izgubil ob 12'30 pop.

18. junija, magnetnica v lahkem nemirju, prirodni potresni predznaki se vzdržujejo.

19. junija, izredno nemirje magnetnice okrog polnoči; zvečer gosta megla.

20. junija, magnetnica le lahko nemirna; okrog 5. ure pop. v izrednem nemirju istočasno izrazovita znamenja na jugozahodu.

21. junija, magnetnica le deloma toda skokoma nemirna; znamenja le malo vidna zaradi oblačnega neba, okrog 9. ure zveč. votlo bobnenje kakor če bi se pod zemljo kje utrgali kaki večji skladi.

22. in 23. magnetnica malo opazovana. Zvečer 22. zanimivi prikazek goste megle le na eni parceli v okolici Mirne Peči.

23. junija okrog 4'10 pop. v Mirni Peči opazoval lahko tresenje; (nekako ob tistem času je bil tudi potres na Ruskem).

24. junija, magnetnica od 12'30 do 2. pop. jako nemirna. Okrog 1. ure se je čulo v gozdu votlo bobnenje. Isto se je obnovilo okrog 5. in 8. ure zv., izrazovita potresna znamenja na večer na jugovzh. nebu.

25. in 26. Magnetnica trajno nemirna, posebno močno ob 4'10 pop. 26. junija.

27. junija, lahka vibracija magnetnice, menjajoč s skoki v presledkih.

Značaji vseh znamenj ob zaključku lista so glede elementarnih in potresnih izbruhov jako neugodni.

Narodno gospodarstvo.

Nov krompir. Leta 1896. je dobil profesor Heckel iz Urugvaja kakor lešniki debele sadove krompirja, ki raste divji ob reki Mercedes. Krompir je bil do cela neužit in l. 1901. je prišel Heckel na misel, da bi se morda rastlina docela premenila, če bi jo posadil v naši zemlji. To je resnično storil in dosegel nepričakovano velike uspehe. Novi krompir je plodovitejši, ima boljši ukus in to prednost, da prezimuje in ni torej treba vsako leto posebej saditi. Tudi nima nanj nobenega vpliva bolezen, ki uničuje pogostokrat dosedaj znani in sejani krompir. Vspeva dosti boljši na močvirnatih krajih, kakor na težkih suhih tleh, in živina prav rada je njegovo seme (listje in steblo).

Kopriva kot hrana in zdravilo. Francoski zdravniki pripisujejo koprivi v najnovejšem času posebno veljavo kot hrana in zdravilo. Priporočajo ljudem, naj jo jedo kot salato, ker čisti kri. Zlasti koristi tistim, ki ozdravljajo od kakršnekoli bolezni. Iz suhih kopriv se lahko kuha zelo dober čaj, ki koristi zdravju posameznika in ga krepi.

Peronospora zopet nastopa zlasti na občutljivih trtnih vrstah. Vinogradniki, ne pozabite na škropljenje trt! Koncem tega meseca, ko bo grozdje odvelo, se mora z vso resnobo pričeti s tretjim škropljenjem in čez kake 3 tedne s četrnim. Pri tem se opozarjate, da je pri tem škropljenju treba posebno paziti na to, da se grozdje dobro poškrupi.

Železnica Trebnje - Mokronog - Št. Janž. Kranjski deželni odbor se je baje pritožil proti od delničarjev premogove družbe v Št. Janžu izdelanem načrtu, v zmislu katerega bi bil kolodvor Mokronog in Št. Rupert preveč oddaljen od teh krajev, ter zahteval popravek podrobnega načrta, ki naj popolnoma odgovarja določbam prvotnega načrta. Tudi obe občini omenjenih krajev sta poslali v tem zmislu svoji prošnji g. dež. in drž. poslancu Povšetju, ki jih je s priporočilom izročil železniškemu ministrstvu. Najbrže se odredi nov obhod cele železnične proge.

Živinski sejmovi v Kandiji. Odkar so zopet odprti prašičji sejmovi po Dolenjskem, prihajajo nam od raznih strani vprašanja kaj je že z davno obljubljenimi sejmovi v Kandiji. Iz Kandije in okolice pa so nam pred kratkim došli od treh različnih uplivenih strani neravno prelaskavi dopisi. Eden od teh nam celo — narahlo seveda — namiguje, da smo se dali najbrže na kak način „podkupiti“ samo da smo tiho o ti dolgovezni „Kandijanski klobasi“. Ta izraz namreč rabi g. poročevalec. Za danes še ne bomo priobčili ne enega ne drugega teh opominov, kakor se tudi glede „podkupljenja“ sami sebe ne bomo zagovarjali. Glede tega mislim, da imamo ravno z g. županom čisto in mirno vest. Glede sejmov samih pa blagovole merodajni gospodje sami zadevo javnosti pokazniti. In naše skromno mnenje je, da bi bilo tako pojasnilo čim preje tem bolje na svojem mestu. To služi vsestransko v odgovor in pojasnilo!

Voda in vodarina. Te dni raznaša občinski redar občine Šmihel-Stopič zopet plačilne naloge za vodarino za l. 1904. Med občani je zopet nastalo razburjenje, ki je v glavnem bistvu kolikor toliko opravičeno. Popolnoma opravičeno pa se nam zdi to razburjenje pri tistih občanih, ki nimajo v sorazmerju z drugimi sosedi in odmerjeno jim vodarino prav malo ali prav nobene koristi od vodovoda. Kako n. pr. prideje zadnje hiše in še celo številka na najsrajnejši točki zapadne Kandije do tega, da plačajo razmeroma isto vodarino, kakor stranke, ki imajo vodovod pred nosom, če ne celo v hiši? Stranke teh hiš, štev. so se svoj čas izrecno izjavile, da rade plačajo vodo, če se jim vodovod vpelje bližje njihovim hišam. 10 minut po vodo hodit in plačat tisto vodarino kakor stranke, ki imajo vodovod pri hiši, to naj skušajo gospodje, ki so v takih zadevah bolj pametni kakor smo mi. Vodovod se naj torej strankam dovede, kakor se spodobi, tega polovičarskega go-

sodarstva bodi enkrat dosledni konec! Vsak tak davek se mora občinstvu, ki ga s krvavimi žulji plača, na pristojnem mestu vsaj umljivo pojasniti. To zahtevati ima davkoplačevalec pravico. Pri nas se pa ljudje tudi v tem oziru nekako prezirajo: kratka je parola v nekaterih naših uradih: kmet plačaj ali pogini! Celo večnost se je deželni odbor z občinami vred trudil, kako najti ključ, da se vodarina pravilno in pravično razdeli. Tega ključa niso mogli najti! Jako bistroumni zde se nam torej naši gospodje, ki so tu ključ brez vsacega truda kar mimogrede s kljuke sneli in napravili kar gladek, liter račun. Ti imaš letne najemnine 100 K to znaša po $4\% = 4$ K vodarine. Oni ima malo večjo hišo, najemnina mu nese 200 K po $4\% = 8$ K vodarine in tako naprej. Potem pridejo še posamezne partije na vrsto in če zmanjka živih, pritegnejo se k temu računju se celo, kakor je „Dolenjec“ svoj čas poročal, tudi mrtvi. Gospodje! Ne sovražni nagib vodi nam te le vrstice izpod peresa, marveč spoštovanje do pravice in usmiljenje do tistih revežev, katerim se — vsaj po našem mnenju — ravno pri ti vodarini godi velika krivica. Časi so minuli, ko smo za svoje pravice kot hlapci ponižno prosjali. Danes zahtevamo še mirno in dostojno: uredite celo zadevo pravično, dajte vsakemu to, kar je kot občan in davkoplačevalec upravičen zahtevati. Sicer se bomo za svoje pravice potegnili tudi mi z ljudstvom vred, magari če gremo z njim vred do skrajno dopustljivih mej!

Naša pitna voda. In sedaj ob kratkem glede naše pitne vode sploh. Naše ljudstvo ne polaga prav nobene vrednosti na dobro, zdravo pitno vodo. Ne samo med kmeti, dobi se tudi med meščani še danes velik tepcev — drugega imena ne zaslužijo — ki so proti napravi vodovoda, ali z drugimi besedami, ki jim je šeckojedno, ali pijejo blato iz Krke ali žabce iz vodnjakov. „Toliko let smo živeli brez tega, pa zato ni nihče umrl, zaradi slabe vode.“ To je Salomonov katekizem teh modrijanov, vredni in zreli, dabi se jim vrh glave „puščalo“. Ni pa tolikanj zameriti starim, ki poznajo vodo le na velik petek, ko so tudi cerkveni škropilniki suhi, sicer so pa navajeni le vina, petijota in kar je še boljše — šnopsa. Ali ti naši mladi? . . . Očividno je, da se v šoli kakor glede pomanjkljivega pouka o domoznanstvu in domoljubju tudi v tem veliko greši, da se mladini ne vcepljuje zadostno veliki pomen zdrave pitne vode za razvoj človeškega organizma in za naše zdravje. Upravajte Suho in Belo Krajino in druge kraje brez pitne vode, kako hrepene po dobri studenčnici, koliko bi žrtvovali, če bi dobili svoj vodovod! Pri nas je pitne vode dovolj, še več pa nemarnosti. Ob celi Krki navzgor se vživa le umazana, vseh bakterij polna voda iz Krke. Je veliko studencev, ki bi lahko dali ob vsakem vremenu dobro pitno vodo, ali kaj, ti teko svojo pot izpostavljeni vsem škodljivim vplivom. Ljudje sami ne store ničesar. Kako vse drugače je v tem oziru že na Spodnje-Dolenjskem! Tam vidiš vsak večji vir lepo obzidan, pokrit in z umestno izpeljanim odtokom. Ti znajo cenit vrednost dobre vode. In pri nas? Ravno se spomnim na nek slučaj, ki sem ga sam doživel. Nekje v okolici je velik in sicer dober studenec. Toda izceja se v njega s pota vse živinsko blato (če ne tudi še kako boljše) na dnu je vedno poln gnilega listja, med katerim kraljuje mogočni rod velikih krot in nežnih žabic. Smilil se nam je že studenec sam na sebi — studenec je včasih rado posetilo več gospodov — in iskrali smo ga radikalno očistiti. Izmetali smo iz njega kupe blata in žabji zarod, dno napolnili s kamni in peskom in v izvirkle same napeljali nalašč zato pripravljene cevi. Zasejali smo mladik okrog njega zaradi sence itd. in bili smo prepričani, da napravimo iz navadne blatne luže najboljši studenec. Toda na dan, ko je bilo vse delo končano, bilo je tudi konec naših trudov — nekdo, ki hodi tja po vodo, je pustil zopet vse vničit. Studenec je, kolikor znano, javna last. In kakšno vodo ima Irča Vas, in ob času deževja tudi Brod? Beseda „škandal“ je še prenobel! Smo že, in vidimo, da bomo zopet morali bičati našo deželno sanitarno oblast! — — —

Izpred protnega sodišča.

Tolovajstvo na Mirni. V fari Mirni divja že dlje časa nestrpen političen boj. Ta boj se je zdatno poostril od tistega časa, odkar se je ustanovilo v Mirni sami „Katoliško izobraževalno društvo“. Lepa je misel ustanovljati izobraževalna društva, ali ta misel ni samo slepa, marveč tudi nevarna in pogubonosna za cele kraje in dežele, ako se to izobraževanje ljudstva postavi le na jednostransko strogo politično stališče. Naravnost vnebojijočih krivic, storjenih nad ljudstvom pa so krivi tisti, ki na taki podlagi ustvarjenem društvu naravnost ali umetno vcepljajo verski značaj in z njim vred pri nas neizogibno podlo sovražstvo do svojega bližnjega kot političnega nasprotnika. Naš narod je v zgodovini svoje kulture in splošne duševne naobrazbe še veliko premalad, da bi mogel zlih posledic nekaznovano vsprejeti v se vzgojo in naobrazbo prikrojeno le

po tesnem krovu jednostranske politike. Že Gorenjec, zlasti pa Notranjec sta mu v tem oziru veliko naprej. Tam ljudstvo že od zdavno preje politično dozoreva, bodisi pri ti ali oni stranki. In vendar kakor nas poučujete sorška afera na Gorenjskem in knežaska afera na Notranjskem. Ljudstvo tudi tod preskoči meje civilizacije, ako ravna in postopa kot politična stranka nahujšana po svojih brezvestnih kolovodjih. V tem oziru ima duhovnik pri nas prenevaren upljev na ljudsko maso, in žalostno je za duhovnika, ki to moč svojega upljava namesto izrablja vzgojevalno, le izorablja v fanatičnem sovražstvu in hujskonje vzbujajočim ognju. Kdor pozna žalostno zgodovino ljudske knjižnice v Šmihelu pri Novem mestu, ta nam — bodisi te ali one stranke mora potrditi, da naša sodba ni ne pretrda in najmanj pa politično jednostranska. Naše ljudstvo potrebuje pred vsem splošne naobrazbe duha, in blage, plemenite vzgoje srca. To pa se iz strogo jednostranskega političnega stališča ne more in ne bo moglo nikdar doseči. Kolikor se v strogo katoliških društvih vera preveč izlorabno zamenjava s politikom, tako je tudi mnogo liberalno-naprednih ustanov kjer se skuša oropati veri vsak ugled in veljavo, da tudi pri nas poznamo društva ki izlorablajo svojo firmo in so vse preje le ne liberalno-napredna. Ni to pravo mesto se v ta predmet globlje spuščati, vendar čutimo ravno na tem mestu nujnost eobrohotnega nasveta možem, ki stoje na čelu slovenskega naroda: Ne politike, dajte ljudstvu splošne naobrazbe duha in blage plemenite vzgoje srca . . .

Nastopno sicer v celoti pa v kratkih obrisih začrtana slika te senzačne obravnave tolovajstva na Mirni. Avguštin Travnikar 45 let star, posestnik v Zabrđu pri Mirni.

Travnikar čita poleg klerikalnih listov tudi „Slovenski Narod.“ Zahaja z drugimi kot katoličan v cerkev, kot človek s svobodno voljo včasih tudi v hišo g. Šmalca. Le ta pa je znan kot liberalce! To je ob kratkem vsa zgodovina njegove pregrehe, radi katere je moral revež prestati krvavo pot političnega — mučenika. — Anton Vidmar še le 18 let star, pa že zvita butica, po njegovih dejanjih soditi tudi surovina, versko političen fanatik, po vrh vseh teh vrlin pa tudi laže, kakor bi „drakal.“ Morda zato so ga postavili kot vzor-katoličana za častno mesto knjižničarja pri katoliškem izobraževalnem društvu. Njegova kompanjona, ki nočeta ali ne smeta biti več društvenika, sta 27 let stari Jakob Možina in 21 let stari Jože Kosem, oba hlapca v Mirni! Ta častni trifolij je imel Travnikarja zaradi „Naroda“ že dlje časa na „piki.“ „Takrat“ tako se je Vidmar že dolgo preje bahal — „bo veliko pijače, ko bomo naučili Travnikarja, kako se „Slovenski Narod“ bere.“ In res v noči 5. aprila so mu dali ti trije inštruktorji precej drastično poučno in poulično lekcijo. Travnikar je bil tisti večer v gostilni pri Kastelcu in se ob času, ko sta bila tudi Vidmar in Možina navzoča, pomenkoval s starim Možinatom, (ni nič v sorodu z obtoženim Možinatom) glede cerkvenega stola. Bagatelna stvar, ki ni šla nikomur nič mar. Z Vidmarjem in Možinatom sploh ni bil nikdar v kaki dotiki, dasiravno se od te strani hoče lažljivo trditi, da sta se (Travnikar in Vidmar) že tukaj „preštirala“ radi „Naroda.“ Vidmar torej ni bil prav nič ožaljen po Travnikarju in tudi ne radi njega razburjen. In to je veleznačilno za našo razpravo. Vidi se, da se je tem fantinom sovražstvo do Travnikarja skorej gotovo od druge strani inspiriralo, da so bili ti zlikovci najbrže le nekaj mehanizem v rokah tistih, katere najbolj zbode in žgače, da Travnikar „Narod“ čita. Če pa to ne bi bilo resnično in je Vidmar sam „na svojo roko delal“, bi bilo to dejstvo še bolj značilno za skrajno surovost in podivjanost knjižničarja katoliškega izobraževalnega društva. Vidmar in Možina sta šla pred Travnikarjem iz gostilne. Za njima sta še le šla stari Možina in Travnikar domu okrog 10. ure po noči. Ko prideta na vogel pri zadnji hiši, zastavita jima obtoženca pot; stari Možina se je prestrašil in vprašal: Kaj pa čete nama na cesti? Vidmar na to odgovori: „Vi pojdite naprej ali nazaj, Vam nič nečemo.“ Nato je šel star. Možina nazaj, ter pustil Travnikarja samega svoji osodi. Tudi lep znak krščanske ljubezni do bližnjega, če prijatelj zapusti prijatelja v nesreči. Travnikar je torej ostal sam. Poznal je ml. Možinata, Vidmarja pa ne. Napadalca stopita pred Travnikarja in ko bi trenil, že je ta občutil dva silovita udarca; enega čez glavo, drugega čez koleno. Zločinca sta imela neko stvar v rokah, kaj? tega napadeni razločil. Tako tolovajsko napadeni ni se je zgrudil v mimoidočo omočico, ter se pri tem oklenil z rokama lesne ograje pri cesti. Ko se je z omamice probudil, je čutil, kako ga je ta mali (Vidmar) trgal s silo stran; ker se je Travnikar krčevito držal ograje, prelomil se je naposled „remelj“ na kar sta Travnikarja oba vrgla na cesto, ga tam obdelovala in vlačila po cestnem prahu do bližnje kovačnice. In krščanski ljudje v Mirni so ves ta surov prizor opazovali, ali nikogar ni bilo, da bi bil storil če ne krščansko vsaj človeško dolžnost in prišel Travnikarju na pomoč.

Tu se pač jasno vidijo sadovi naukov tistih, ki imajo ljudstvo v svojih rokah. Pač! nekdo se je ohrabil in poizkusil svojo rešilno pomoč — toda možje — junaki iz Mirne, čujte! ta nekdo je bila — ženska. Travnikar je zadobil pri prvem napadu: a) težko telesno poškodbo na glavi, b) napadalec mu je s težkim topim orodjem prebil in zlomil nogo pod kolonom in sicer „piščalko“ in „golenico.“ Ko je Travnikar pri kovačnici ležal na tleh sta napadalca uvidela, da sta za nadaljevanje tolovajstva „prešvih“ in šla sta klicat hlapca Kosma. Le ta je že spal. Oba junaka sta ga spravila z obljubo na „veliko pijačo“ pokonc. Kosem je vzel neko trdo stvar (žilovko?) seboj in ko so prišli na lice mesta, je Travnikarju „pomagal“. Kosem sam prizna, da mu jih je kacih 25 „prisnil“. Kod je padalo, na to Kosem ni gledal. Travnikar je vpil na tleh: „Pomagaj mi vsaj Ti Kristus, (pri tem se je namreč ozrl na Kristovo soho, tam v obližju visečo) vsaj jaz te nisem še zapustil. Pomagaj mi Križani, da me ne bodo ubili!“ . . . Križani je resno doli zrl strtim in prebodenim srcem. Travnikarja pa so zlikovci naprej pretepali, suvali in mu v obraz pljuvali. To je bil drugi akt te žaligre iz življenja našega „dobrega ljudstva.“ Tretji akt je ta dva le še presegal. Djali so namreč Travnikarju pas okoli vratu, ga potem zadržnili, nakar sta ga dva vlekla vsak za en konec stran od ceste proti neki njivi, kamor so ga čez nasip kamenja „položili“ po naše rečeno „vrgli.“ Travnikar se je seveda med to križevo potjo onesvestil od prestanih bolečin in vsled s pasom zadržnjenega vratu. Tam na njivi se je vršil 4. akt mučeniškega trpljenja zaradi „Naroda.“ Med suvanjem in pretepanjem mu je Vidmar grozil: „Če ne boš pustil „Narod“ in Šmalca, te bom ubil.“ Nato mu je katoliški junak krepko v obraz pljunil. — Travnikar je svoje tolovaje milo prosil, naj ga puste pri življenju, naj se vsaj njegovih otročičev usmilijo, ki bodo potem brez očeta. Proti 11. uri so morali nekaj sumljivega začutiti, kajti pobrali so jo z lice mesta svojega „katoliškega“ delovanja in pustili reveža samega ležati na njivi. Po polnoči pa so prišli zopet nazaj „inšpicirat“, in imeli so še eno „pomoč“ seboj. Eden je rekel: „Fantje, veste ta le se ne hlina“, jih je fejest dobil pod noge. Pristopili so k njemu in Možina se zareži: „tu ne boš ležal, alo domu!“ Travnikar seveda ni mogel vstati nakar je bil Kosem tako „perjazan“ in ga vleklo od brvi. Tukaj so ga pa prijeli in nesli, oziroma vlekli čez brv. Med tem je Travnikar toliko prišel k sebi, da jih prosil, naj ga spuste, da gre sam čez brv. Možina pa se zopet zadere nad njim: „Tukaj moraš v vodo skočiti, ali te bomo pa mi vrgli noter, če se ne odpoveš, da ne boš več bral „Naroda“ in ne več hodil k Šmalcu.“ Tako nagroženi je vendar srečno prilazil onkraj brvi. Tu je bil zadnji akt. Spet so ga pretepani in suvali, za vsakim udarcem so se čule besede: „al boš še bral Narod aa!“ Še le ko jih ves objokan zopet prosil naj ga vendar puste pri življenju, „vsaj sem že dost prestal nocoj, pretepani, suvali ste me, pljuvali v me, usmilite se vendar moje žene in otročičev, naj gre eden po ženo, da me spravi domu.“ Pounjal je vsakemu krono za pot, a katoliški tololvaji so zahtevali po 5 goldinarjev. — Še le proti jutru je prišel čuvaj, neka ženska in 2 domača fanta; le ti so prinesli „pare“ na katerih so ga zanesli domu. — Tako dejanje samo ob kratkih obrisih. Zanimive izpovedbe prič in zagovor obtožencev, kakor tudi še nekaj drugih stvari zaključimo svoječasno. Tu omenjamo le še, da sta Vidmar in Možina dobila po 10 mesecev — zaslužila 10 × 10 mesecev — Kosem pa le 14 dni — veliko premalo. — Ne le samo liberalci, ne! v prvi vrsti izražajo se nad tem surovim tolovajstvom tudi vsak pravi in pošten katoliški možak.

Po zaključku lista:

Prva dolenjka posredovalnica za delo. Kakor čujemo, je c. kr. dež. vlada dovolila gosp. Pušu, čevljarskemu mojstru v Novem mestu naproseno posredovalnico za delo. V ostalem opozarjamo na današnji inserat in priporočamo to novo podjetje kar najtopleje.

Veliki potres v Wales. Južni Wales (Angleško) je 27. ob tri četrti na 10. dop. vznemirjal močan potres, ki je povzročil veliko škode na hišah, zlasti v Lallenlyju in Cardiffu, kjer se je razrušila večina dimnikov in se pretrgale telefonske zveze. Posebno močen je bil potres v premogokopih, kjer je v nek rov zašla voda ter zajela izhod 6. delavcem. Rudokopi so prestrašeni bežali iz podzemeljskih rogov in sedaj se nihče ne upa zopet nazaj v jame. Pri nas je magnetica zaznamovala pred tem potresom vibracijo dvigov obeh polov.

Velika vročina. Te dni je nastala izredno velika vročina. Danes 29. junija n. pr. je kazal

toplomer že ob 9. uri zj. 28° C v senci opoldne 44° C na solcu 35° v gozdu. Po znamenjih soditi pričakovati je nenavadnega vremenskega prevrata.

Današnja številka se je vsled tehničnih ovir zakasnela.

Listnica uredništva.

V. Sch. v Ljubljani: Vaši impertinentni zahtevi se bo ustreglo — če tudi v nasprotnem zmislu kakor Vi mislite — kakor hitro imamo dokazov v roki; kdo in koliko novomeških Vaših „somišljenikov“ je v stiki v tem komplotu. Malo potrpite še!

G. N. . . . er v Kandiji: Pozdrav „O venec Slave“ je lep pozdrav in jako primeren, da Vam to tudi dokažemo na — primernem mestu. Torej le korajžno naprej!

Kupujte
Nar. kolek

Javno priznanje.

Gospod Franc Mikec, pleskar in sobni slikar v Novem mestu je v moji hiši vsa v njegovo stroko spadajoča dela tako izborno in solidno izvršil, da se čutim poklicanega, mu tem potom moje pohvalno priznanje z najboljšim priporočilom.

Janez Kalčič

posestnik v Šmihelu
in sluga Narodne čitalnice v Novem mestu.

Eternit - skiljevec

proti ognju, toči in viharjem varna, lahka, trpežna, solidna streha za vsako poslopje priporočljiva.

□ m s pokrivanjem vred stane **K 3.60 do 4.00**. Le vožnjo za material in krovce izven mesta plača naročnik posebej.

Strehe ni treba popravljati. Skriljevec je pripraven tudi pri notranjih zgradbah proti ognju in viharju. **Garancija za več let.**

Glavni zastop in zaloga za Dolenjsko:

Jos. Košiček

lastnik parožage Novo mesto-Kandija.

Na prodaj

3 dobro ohranjeni klavirji

v ljudski šoli

v Smihelu na Dolenskem

Franc Blažon

urar v Novem mestu

priporoča svojo izborno zalogo

najfinejših žepnih in stenskih ur,
zlatnine, srebrnine, kakor nakraski,
veržice, uhani, prstani, obeski itd.

Solidno, fino delo. Cene nizke. Postrežba točna.

Lovro Puš

čevljarski mojster

v Rudolfovem na Dolenskem

priporoča p. n. občinstvu svojo **delavnico** in **zalogo finega** in **trpežnega** vsakovrstnega

obuvala

za ženske in moške. **Domača in vnanja naročila po meri se točno in ceno izvršujejo.**

JOŽE KOŠIR

krojaški mojster

Novomesto

Glavni trg

Novomesto

priporoča svojo novo otvorjeno

delavnico in trgovino

za narejeno obleko

kakor tudi perilo, posebno za delavce.

I. dolenjska posredovalnica za delo.

Novomesto ∴ Glavni trg ∴ Novomesto.

Priporočam p. n. občinstvu, ki išče poslov, delavcev, pomočnikov in učencev — in nasprotno tudi vsem onim, ki iščejo bodisi katerekoli službe za mesto ali na deželo svojo

oblastv. dovoljeno posredovalnico za delo.

Pristojbine za posredovanje zelo nizke.

Postrežba točna.

Lovro Puš I. dolenjska posredovalnica za delo

čevljarski mojster

Novomesto ∴ Glavni trg ∴ Novomesto.